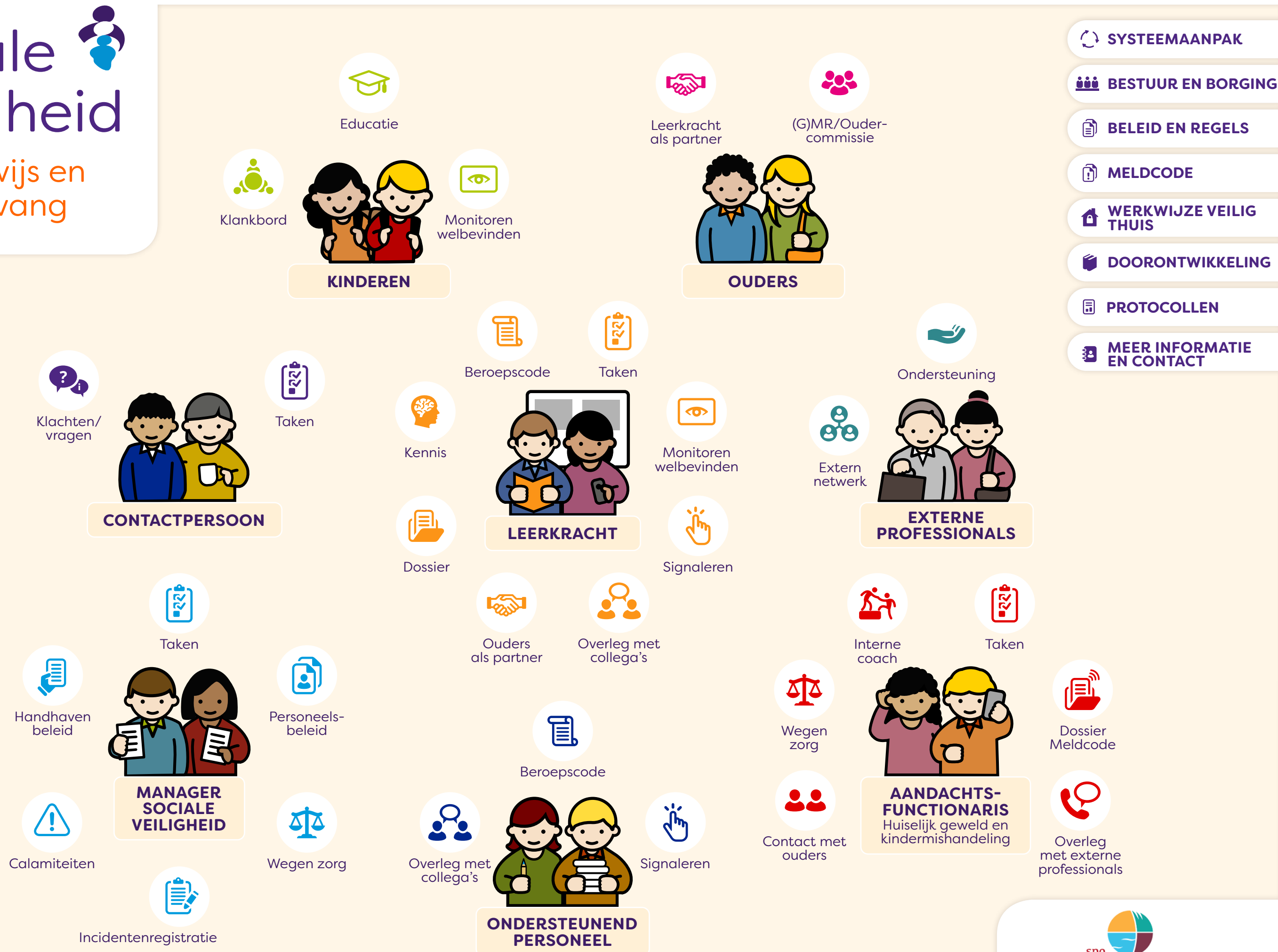

Sociale Veiligheid

in onderwijs en
kinderopvang

SYSTEEMAANPAK

BESTUUR EN BORGING

BELEID EN REGELS

MELDCODE

WERKWIJZE VEILIG THUIS

DOORONTWIKKELING

PROTOCOLLEN

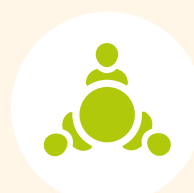
MEER INFORMATIE EN CONTACT

SYSTEEMAANPAK

Educatie

Klankbord

Monitoren
welbevinden

KINDEREN

KINDEREN

Educatie

Educatie

Om sociale veiligheid binnen de school te borgen maakt de school gebruik van effectieve methodes. Om dit laatste te beoordelen kijkt de school naar de vier pijlers van de Gezonde School, zoals in de inleiding beschreven. Voor meer informatie over de Gezonde School en de vier pijlers, zie <https://www.gezondeschool.nl/primair-onderwijs/wat-is-gezonde-school>

Naast het methodisch lesgeven, is het onderwerp sociale veiligheid ook in het dagelijks handelen van de leerkracht verweven.

De onderstaande methodes zijn op effect onderzocht en effectief bevonden (NJI of LoketGezondLeven), en worden door de scholen gebruikt (school maakt van één van deze methoden gebruik).

Lessen relaties en seksualiteit

De school geeft structureel (ongeveer één uur per maand) les uit het lespakket 'kriebels in je buik' (Rutgers). Dit betekent dat minimaal elke maand een les (van ongeveer een uur) over het onderwerp wordt gegeven, waarbij lichamelijke ontwikkeling & zelfbeeld, voortplanting & gezinsvorming, sociale- & emotionele ontwikkeling en seksuele weerbaarheid aan bod komen.

Bron: <https://www.seksuelevorming.nl/onderwijssoort/basisonderwijs/lesmateriaal/lesmethode-kriebels-je-buik>

Lessen sociaal emotionele ontwikkeling

De school maakt gebruik van één van onderstaande methodes. In de schoolgids is per school beschreven van welke methode ze gebruik maken. De school geeft structureel les over sociaal emotionele ontwikkeling middels een effectieve methode. Elke maand worden er minimaal drie lessen van ongeveer een uur gegeven.

Kanjertraining

Kanjertraining is een interventie waarvan het effect bewezen is. Het is een programma gericht op de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen. De doelen voor het onderwijs zijn:

- leerlingen durven zichzelf te zijn
- leerlingen voelen zich veilig
- leerlingen voelen zich bij elkaar betrokken
- leerlingen krijgen meer zelfvertrouwen
- leerlingen kunnen gevoelens onder woorden brengen

(Bron: <http://www.kanjertraining.nl>)

PBS

PBS staat voor Positive Behavior Support en is een effectief bewezen interventie. PBS is een schoolbrede aanpak waarbij een team zich richt op het stimuleren van gewenst gedrag van leerlingen. Dit doen zij door:

KINDEREN

Educatie

- de waarden van de school te bepalen en de gedragsregels hieraan te koppelen;
- de gedragsregels te visualiseren;
- door middel van lessen in goed gedrag de gedragsregels daadwerkelijk te oefenen;
- te werken aan een positieve schoolcultuur;
- het actief toezicht in de algemene ruimten verder aan te scherpen;
- afspraken te maken over ongewenst gedrag en de daaropvolgende consequenties;
- data te verzamelen en te analyseren.

Op deze manier ontstaat een veilig, voorspelbaar klimaat waarbinnen pro sociaal- en leerbevorderend gedrag systematisch wordt bekrachtigd en ongewenst gedrag eenduidig wordt omgebogen. De leerlingen weten wat er in de school van hen verwacht wordt en gedragen zich daarnaar. Voor verreweg de meeste leerlingen biedt deze sociale omgeving voldoende basis om zich goed te kunnen richten op de lesstof. Zo ontstaat meer effectieve leertijd, een grotere taakgerichtheid en minder verstoring in de klas. De leerprestaties verbeteren.

(Bron: <http://www.swpbs.nl>)

Leefstijl

Het programma Leefstijl leert leerlingen zich bewust te worden van de normen en waarden in de maatschappij. Dit leren ze niet op een theoretische

manier maar in de praktijk. Samen met klasgenoten doen leerlingen allerlei activiteiten en opdrachten die het besef van 'goed met elkaar omgaan' versterken. Leefstijl is een interventie waarvan het effect bewezen is.

Het Leefstijl-programma voor primair onderwijs kent zes thema's die ieder jaar terugkomen. Hoe ouder de leerlingen, des te dieper wordt ingegaan op de thema's. Zo wordt er schoolbreed gewerkt en kan iedereen, ook op het plein, meepraten. De zes Leefstijlthema's voor primair onderwijs zijn:

- De groep, dat zijn wij! (over sfeer in de groep)
- Praten en luisteren (over communicatie)
- Ken je dat gevoel? (over gevoelens)
- Ik vertrouw op mij (over zelfvertrouwen)
- Iedereen anders, allemaal gelijk (over diversiteit)
- Lekker gezond (over gezondheidsvaardigheden)

(Bron: <http://www.leefstijl.nl>)

Kwink

Kwink is een preventieve interventie voor alle kinderen van groep 1 tot en met 8 in het primair onderwijs. Kwink biedt een doordacht programma voor de sociaal-emotionele ontwikkeling, gebaseerd op de laatste wetenschappelijke inzichten. De interventie bestaat uit minimaal twintig lessen van 45 minuten per jaar. Door middel van digitale wereld en diverse

KINDEREN

Educatie

werkvormen wordt verstorend gedrag in de klas voorkomen en wordt van de klas een positieve groep gemaakt.

Kwink bestaat uit jaarlijks twintig lessen. Er worden verschillende werkvormen ingezet, zoals een kringgesprek, een rollenspel of liedjes. Kwink sluit met de inhoud van de lessen naadloos aan bij de fases van de groepsvorming. Hierdoor krijgt een leerkracht handvatten om de groepsvorming te sturen en de klas een positieve groep laten worden. Voorwaardelijk is dat kinderen over hun innerlijke wereld leren praten.

(Bron: <https://www.kwinkopschool.nl/> en <https://www.nji.nl/nl/Databank/Databank-Effectieve-Jeugdinterventies/Erkende-interventies/Kwink>)

Burgerschapsvorming

Er is structureel aanbod voor burgerschapsvorming middels wereldoriëntatie en thematisch onderwijs. Ook valt te denken aan culturele en religieuze vorming en sociale projecten. Hierbij is er structureel aandacht voor verschillen, cultuur en religieuze stromingen, diversiteit in afkomst en geaardheid, discriminatie, rouw, polarisatie en radicalisering.

KINDEREN

Klankbord

Klankbord

Leerlingen zijn het klankbord om te zien hoe het gesteld is met de sociale veiligheid binnen onze organisatie of in de groep. Er zijn veel manieren om leerlingen te betrekken bij het verbeteren van en praten over het onderwerp welbevinden en sociale veiligheid. Hieronder wordt een tweetal voorbeelden gegeven.

Wat voor cijfer geef jij deze week?

De groep kan bijvoorbeeld elke week een cijfer geven aan de ervaren veiligheid of het welbevinden. Hoe groter het verschil is tussen de cijfers (een drie geeft een andere beleving weer dan een tien), hoe belangrijker het gesprek erover is. Dit gesprek kan individueel, maar ook in de groep plaatsvinden. Zeker als veel leerlingen de veiligheid als matig of slecht beoordelen. Tegelijkertijd geeft een gesprek de leerkracht ruimte om bespreekbaar te maken wat hij signaleert of waarover zorgen zijn.

Leerlingenraad

Leerlingen hebben ideeën en meningen over hun plezier op school en hoe het leren kan toenemen. Een leerlingenraad kan een goede en meer formele manier zijn om leerlingen te betrekken bij de dagelijkse gang van zaken. Door het instellen van een leerlingenraad ervaren de leerlingen dat er

naar hun ideeën geluisterd wordt. De leden van de raad kunnen een aanspreekpunt zijn voor andere leerlingen om ideeën en meningen aan te dragen. Zij kunnen meepraten over het beleid en iets doen aan zorgen die leven. Doordat leerlingen van de leerlingenraad op een democratische wijze actief participeren en meedenken, is er ook aandacht voor burgerschapsvorming. Leerlingen krijgen hiermee ook eigen verantwoordelijkheid voor de sociale veiligheid en worden zo burgers, die op deze wijze actief kunnen deelnemen aan het verbeteren van het welbevinden of de sociale veiligheid.

KINDEREN

Monitoren
welbevinden

- Twee keer per jaar registratie van de ontwikkeling van een leerling. Achtergrondliteratuur over de ontwikkelingsfasen zijn beschreven.
- Individuele rapportage van vooruitgang is per leerling en per leeftijdscategorie te vergelijken.
- Groepsrapportage
- Op basis van groepsrapportage kan een groepsplan opgesteld worden.

Leerkracht
als partner

(G)MR/Ouder-
commissie

ouders

SYSTEEMAANPAK

Klachten/
vragen

Taken

CONTACTPERSOON

CONTACTPERSOONKlachten/
vragen

Klachten/vragen

WIJ de Venen is wettelijk verplicht om een klachtenregeling te hebben, waardoor betrokkenen laag-drempelig een klacht kunnen indienen. De klachtenregeling geeft aandacht aan de wijze waarop zorgen en klachten kunnen worden voorgelegd en vervolgstappen die de melder hierin mag verwachten. Bevoegd (bestuurlijk) gezag en de contactpersoon maken deel uit van de klachtenregeling. Bij vragen, zorgen en klachten kan de melder aankloppen bij de contactpersoon of bij de externe vertrouwenspersoon als de melder meer afstand en objectiviteit wenselijk vindt. Een

belangrijke nuance hierbij is dat bespreken met de vertrouwenspersoon vertrouwelijk zijn. Hij/zij is onpartijdig en deelt informatie alleen geanonimiseerd met het bevoegd gezag, tenzij de melder expliciet om openheid heeft gevraagd. De vertrouwelijkheid geldt binnen de kaders die wetgeving omtrent privacy en sociale veiligheid hiervoor stelt. Bij wetsovertreding heeft onze vertrouwenspersoon de meldplicht om informatie direct kenbaar te maken aan bevoegd gezag en (indien nodig) justitie.

Zie voor meer informatie de klachtenregeling van WIJ de Venen.

**(EXTERNE)
VERTROUWENSPERSOON**

Taken

Externe vertrouwenspersoon

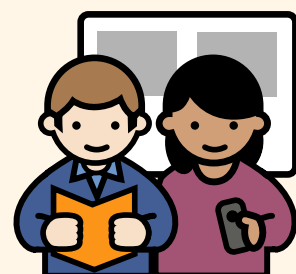
De externe vertrouwenspersoon functioneert als aanspreekpunt bij meldingen en klachten over machtsmisbruik. Hij gaat na wat de melder reeds heeft ondernomen om de klacht op te lossen. Samen met de melder zoekt hij naar een oplossing en ondersteunt de melder bij eventuele verdere stappen. Na toestemming van de melder kan hij contact opnemen met de aangeklaagde. De externe vertrouwenspersoon is onafhankelijk. De gesprekken met deze persoon zijn strikt vertrouwelijk.

De contactgegevens van onze vertrouwenspersoon en de externe vertrouwenspersoon zijn te vinden onder '[meer informatie en contact](#)'

SYSTEEMAANPAK

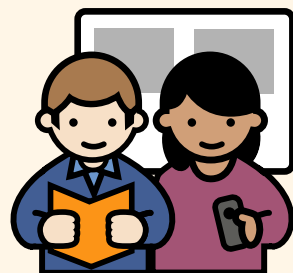

LEERKRACHT

Monitoren
welbevinden

- Twee keer per jaar registratie van de ontwikkeling van een leerling. Achtergrondliteratuur over de ontwikkelingsfasen zijn beschreven.
- Individuele rapportage van vooruitgang is per leerling en per leeftijdscategorie te vergelijken.
- Groepsrapportage
- Op basis van groepsrapportage kan een groepsplan opgesteld worden.

LEERKRACHT

Kennis

Kennis

Leerkrachten zijn opgeleid als pedagoog.

De schooldirecteur is verantwoordelijk voor (na)scholing van (nieuwe) leerkrachten. Op bestuursniveau zijn middelen vrijgemaakt, zodat aan elke leerkracht scholing geboden kan worden. Daarnaast worden de trainingen, verzorgd door GGD HM, op bestuursniveau aangeboden aan leerkrachten.

Deskundigheid

De teams van scholen willen zich blijven professionaliseren. Daarom wordt er jaarlijks een scholingsplan opgesteld. Hierin staat beschreven op welke gebieden zowel het team als de individuele leerkracht zich verder wil bekwamen. Dit kan zijn op het gebied van onderwijsontwikkeling en opbrengstgericht werken en het omgaan met digitale leermiddelen. Er vindt op deze wijze verdieping plaats van de kwaliteit van de school in samenhang met de vaardigheden van het personeel. Een bekwame leerkracht is de basis van elke school.

SYSTEEMAANPAK

Ondersteuning

Extern
netwerk

**EXTERNE
PROFESSIONALS**

